

غربت بی سابقه

اثبات امامت امام رضا ﷺ و رد فرقه واقفیه

نویسنده:

سیده حدیجه سادات شهابی

انتشارات رویش بهاری

(rooyeshebahari)

عنوان و نام پدیدآور	: سادات شهابی، سیده خدیجه، -۱۳۶۴
مشخصات نشر	: غربت بی سابقه : اثبات امامت امام رضا علیه السلام و رد فرقه واقفیه کرج: رویش بهاری، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهري	: ۱۴۳ ص.
شابک	: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۴۸۷۱ - ۱
وضعیت فهرستنويسي	: فیبا
موضع	: علی بن موسی (ع)، امام هشتم، ۹۱۵۳ - ۲۰۳ ق. -- امامت
موضع	: Ali ibn Musa, Imam VIII – Imamate
موضع	: واقفیه
موضع	: Waqefiyeh
رده‌بندی کنگره	: BP۴۷
رده‌بندی دیوبی	: ۲۹۷/۹۵۷
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۹۸۳۶۳۹

غربت بی سابقه

عنوان: غربت بی سابقه - اثبات امامت امام رضا و رد فرقه واقفیه

نویسنده: سیده خدیجه سادات شهابی

طراح جلد: گروه طراحی پلکان

ناشر: رویش بهاری

مدیر تولید: امیر حیدری

شابک: ۱ - ۵۴ - ۴۸۷۱ - ۶۲۲ - ۹۷۸

شماره گان: ۱۰۰۰ نسخه

شناسه: ۱۵۳۷

نوبت چاپ: اول پاییز

تاریخ: ۱۴۰۳

تاریخ: ۱۵۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	پیشگفتار
۷	مقدمه
فصل اول:	
مباحث مقدماتی	
۱۱	غربت بی سابقه
۱۵	معنی لغوی «امامت»
۱۷	معنی اصطلاحی «امامت»
۲۱	معنی لغوی «واقفیه»
۲۱	معنی اصطلاحی «واقفیه»
۲۲	معنی واژه «اثبات»
۲۳	معنی واژه «ردّ»
۲۳	معنی واژه «فرقه»
۲۵	در اثبات امامت امام رضا (ع)
۲۵	بررسی دلایل عام و خاص
فصل دوم:	
بررسی دلایل عام و خاص در اثبات امامت امام رضا (ع)	
۲۷	دلایل عام امامت
۲۹	برهان لطف

۳۲	نیاز شرع به حافظ
۳۴	نیاز شرع به مفسر
۳۶	هدايت عمومي
۳۶	هدايت تکويني
۳۶	هدايت تشريعي
۳۸	اثبات امامت امام رضا (ع)
۳۹	احاديث پیامبر (ص) و امامان (ع) در اثبات امامت امام رضا (ع)
۴۷	معرفی امام رضا (ع) توسط امام کاظم (ع)
۴۷	تصريح به امامت امام رضا (ع)
۴۹	وصی و جانشین قرار دادن امام رضا (ع) و سپردن امور به ایشان
۵۱	تکريم و احترام بسیار نسبت به دیگر فرزندانشان
۵۳	معرفی به باران و شاهد قراردادن آنها
۵۵	ارائه معجزه
۵۹	وداعی امامت
۶۲	علم امام
۶۹	شناخت فرقه واقفیه و اقدامات
۶۹	امام رضا (ع) در مبارزه با آن

فصل سوم:

شناخت فرقه واقفیه و اقدامات امام رضا (ع) در مبارزه با آن

۷۱	علل و عوامل ایجاد و گسترش فرقه واقفیه
۷۲	سیر تاریخی توقف
۷۵	اقسام وقف
۷۵	توقف ناآگاهانه
۷۵	توقف آگاهانه
۷۶	علل ایجاد فرقه واقفیه
۷۶	سوء برداشت از فعالیت‌های سیاسی امام کاظم (ع)

۷۹	دلیستگی به منابع مالی
۸۳	پیانگذاران فرقه واقفیه
۹۰	قائمیت امام کاظم (ع)
۹۴	انواع واقفیه
۹۵	معتقدین به رجعت
۹۶	معتقدین به غیبت
۹۷	لا ادربون
۹۸	معتقدین به غیبت پس از رجعت
۹۹	عوامل گسترش فرقه واقفیه
۹۹	عدم تقدیم امام رضا (ع) در اظهار امامتش
۱۰۱	مسئله جانشین امام
۱۰۴	غسل امام
۱۰۸	جعل و یا تحریف احادیث
۱۱۲	اقدامات امام رضا (ع) و شیعیان در مبارزه با فرقه واقفیه
۱۱۳	منظاره
۱۱۴	منظاره شخص امام (ع)
۱۱۷	مکاتبه و نامه‌نگاری
۱۱۸	منظاره شاگردان
۱۱۹	نوشتمن کتاب
۱۲۰	تحریریم اجتماعی
۱۲۱	تحریریم اقتصادی
۱۲۲	نهضت تبیین و جلوگیری از جعل و تحریف احادیث
۱۲۵	اظهار علنى برایت لعن و نفرین
۱۲۹	نتیجه‌گیری
۱۳۳	فهرست منابع

پیشگفتار

از آغازین روزهای پیدایش اسلام، امامت به عنوان جانشینی پیامبر (ص) یکی از مسائل بنیادی و اصولی محسوب می‌شده است. عالمان اسلامی برای تشخیص امام راههای متعددی ذکر کرده و ویژگی‌هایی برای آن بیان نموده‌اند. اما شکل گیری فرقه واقفیه از سوی برخی وکلا و بزرگان با مقاصد مختلف، موجب تردید در پذیرش امامت امام رضا (ع) شد. از این رو ظهور گروه‌های انحرافی و عدم تبعیت و پذیرش امامت ائمه (ع) موجب شد متكلمين به تبیین اهمیت مسئله امامت پرداخته و مهم‌ترین راه شناخت امام را تعیین از سوی خدا و رسولش و همچنین معرفی امام قبلی ذکر کنند. امام رضا (ع) برای جلوگیری از انشقاق امت شیعه و تحریف دین و مبانی شیعه به مقابله با این انحراف پرداختند تا پیروان خود را از افتادن در دام فرقه‌های انحرافی از جمله واقفیه نجات دهند. لذا این کتاب تلاش نموده است با روش توصیفی-تحلیلی و با استناد به منابع معتبر ضمن اثبات امامت امام رضا (ع) در سایه مستندات تاریخی و روایی، اقدامات آن حضرت را در مواجهه با فرقه انحرافی واقفیه مورد تحلیل و بررسی قرار دهد. نتایج حکایت از آن دارد که برداشت نادرست از فعالیت‌های سیاسی امام کاظم (ع)، دلیستگی به منابع مالی و اعتقاد به قائمیت امام کاظم (ع) از مهم‌ترین عوامل عدم پذیرش امامت امام رضا (ع) بوده است. در مقابل، امام رضا (ع) با اقداماتی از جمله: مناظره خود و شاگردانش با واقفیان و پاسخگویی به شباهات، مکاتبه و نامه نگاری، نوشتن کتاب، تحریم اجتماعی و اقتصادی، جلوگیری از جعل و تحریف احادیث، لعن و نفرین و اظهار برائت، مانع از رسیدن سران واقفیه به اهدافشان شدند.

مقدمه

یکی از مهم‌ترین و چالش برانگیزترین مباحث کلامی، مسئله امامت است. متکلمان و مفسران بزرگ اسلامی در باب امامت، بحث‌های مفصلی ارائه داده‌اند. در دیدگاه امامیه مقام امامت، منصبی الهی و انتصابی است و باید از جانب پروردگار منصوب شود. به اعتقاد شیعه، بعد از رحلت پیامبر اکرم (ص)، علی (ع) جانشین بلافضل آن حضرت بوده و پس از او یارده فرزندش که همه از نسل او هستند به نص صریح پیامبر (ص) به امامت منصوب شده‌اند. ولیکن در طول تاریخ اسلام گروه‌های انحرافی زیادی در مقابل شیعه اثنی‌عشری قرار گرفتند و با توقف بر امامی از امامان، از پذیرش امام بعدی سرباز زدند. واقفیه که سردمداران آن از جایگاه علمی و اجتماعی بالایی برخوردار بودند، بر امام موسی کاظم (ع) توقف کرده و امامت امام رضا (ع) را نپذیرفتند و لذا مشکلات فراوانی را بر جامعه شیعه تحمیل کردند.

وجود امام به عنوان رهبر و زمامدار امور مسلمین برای حفظ دین اسلام و تبیین صحیح معارف دینی و هدایت انسان‌ها ضروری است؛ بنابراین در کتاب حاضر سعی بر آن شده است به اثبات امامت امام رضا (ع) با دلایل عام و خاص امامت از منظر شیعه امامیه پرداخته شود و با بررسی و نقد جریان واقفی، انحرافی بودن این جریان را مورد تأکید قرار دهیم.

هدف از ارائه این کتاب، اثبات انتصابی بودن امامت امام رضا (ع) از جانب خداوند متعال و معرفی ایشان توسط پیامبر (ص) و امام کاظم (ع) به وسیله روایات متواتر و احادیث صحیح السندی که نقل شده، می‌باشد. آشکار ساختن دلایل کذب مدعیان در عدم پذیرش امامت امام

رضا (ع) برای همگان و همچنین تبیین مواضع و عملکرد امام رضا (ع) در برخورد با این فرقه، از دیگر اهداف این کتاب می‌باشد. در این کتاب، با بررسی دلایل امامت امام رضا (ع)، به رد فرقه انحرافی واقفیه پرداخته شده و اقدامات امام رضا (ع) در مبارزه با این فرقه مورد بررسی قرار گرفته است. این کتاب در سه فصل نگارش شده که پس از بیان کلیات در فصل اول، دلایل عام امامت و اثبات امامت امام رضا (ع) در فصل دوم و طرح شده است. در فصل آخر با معرفی فرقه واقفیه، از قالب‌های مبارزاتی امام رضا (ع) در برخورد با این فرقه، سخن به میان آمده است.